

kärleken i Kina

”Historien tar inga hänsyn. Var och en som sacker efter tiden och Mao Tse-tungs tankar kommer att glömmas och uttrangeras ur historien.” Så lät det för ett år sedan i Pekings radio.

I västerlandet finns det förmodligen fortfarande folk som är nog naiva att undra hur detta uttrangerande går till. De menar att om någon varit med om att göra historia, kan han efteråt bedömas och eventuellt fördömas, men hans faktiska roll i det förgångna måste kvarstå oförändrad. Man kommer inte ifrån fakta. Ett sådant resonemang håller inte i kommunistiska länder, inte i Sovjetunionen och inte bland — de får ursäkta att vi här fortfarande säger som det är — dess lärjungar i Kina.

Att uttränga ur historien tas i dessa kretsar bokstavligt. En japansk journalist fann i somras att ett monument, som så sent som 1958 hade rests till minne av att ett dammbygge utanför Peking blivit färdigt, hade förändrats. Där hade stått inskriptioner som talat om att arbetet inspirerats av Mao, Chou En-lai och ett par andra. Nu hade två namn hackats bort. Mao och någon mindre storhet fanns ensamma kvar. Dammen fanns också kvar, vem som nu än hade byggt den.

I Sovjetunionen är omvärderingen av Stalin det stora exemplet på hur en mans plats i historien nästan handgrip-ligen kan göras om. Till och med hans kropp togs en natt bort från mausoléet vid Röda Torget i Moskva för att brännas. Men han var ändå inte spårlöst bor-

ta. Det kunde gå att nyskriva hans biografi i den stora sovjetiska encyklopedien, men det gick inte att ta ut honom helt, som man till exempel gjorde med Malenkov — vem minns honom? Stalins gärningar under kriget var så betydelsefulla att de inte kunde raderas bort. Hans ogärningar mot miljoner människor i tvångsarbetslägren var så stora att de inte kunde förlåtas eller glömmas.

Minnet av sådant bevaras bäst och längst inom drabbade familjer. Detta har kineserna vetat genom århundraden. Alltså gör dagens kinesiska makthavande vad de kan för att bryta upp familjerna. Att föräldrar söker skydda sina barn och barn sina föräldrar betecknas i en kinesisk publikation som utslag av en borgerlig mentalitet, som måste avskaffas. Inom familjen finns inte längre plats för några kompromisser. "Personligt liv betyder ingenting. Det måste ge plats för politiska krav."

Barn får man verkligen fortfarande i Kina på samma sätt som förr. Men kärleksbarn, som föräldrarna fäster sig vid, är inte önskvärda. En kinesisk tidning publicerade i november förra året en insändare om den "fruktansvärda fara" som Maos idéer utsattes för i en fabrik, där 40 av de 230 anställda antingen var förälskade i eller höll ihop med någon annan. Av 14 arbetare hade 9 gift sig.

Samma tidning kommenterade insändaren genom att stryka under, att ung-

domen helt borde ägna sig åt politisk aktivitet och åt revolutionen. Därför var det fel av ungdomarna att förälska sig och att gifta sig tidigt. De borde vänta med giftermål tills de var åtminstone 30 år. Normala människor borde koncentrera sin kärlek på ett enda föremål, "den rödaste solen i allas hjärtan, ordföranden Mao". Kärlekshistorier mellan ungdomar borde däremot betraktas som ett försök av klassfienden att fresta ungdomen bort från politiken och att få dess revolutionära entusiasm att svalna.

Man bör lägga märke till den — så vitt man kan lita på översättningarna — närmast religiösa terminologien. Djävulen frestar de unga kineserna till kärlek. Men det är inte köttets lusta som fördöms. Synden består i att de för några ögonblick kan komma att glömma Mao. Även kärlekslivet bör i ett sant kommunistiskt samhälle vara statligt reglerat.

Tidningen tillade undervisande att ungdomars promenader tillsammans är bortkastad tid, liksom att de sitter hand i hand på parkbänkar. Det är ett råd som ungdomen kunde följa i november, då artikeln skrevs. I november regnar det och blåser kallt och parksofforna är våta. Men hur blir det nu, när våren kommer? Kanske det visar sig att det fortfarande finns mänskliga känslor som rår över de omänskliga. Kanske finns det ungdomar som tröttnar på Mao, då körsbärsträden slår ut i blom.

Thede Palm